

На основу члана 7. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извешравања о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору ("Службени гласник РС", број 89 Од 18. децембра 2019. год.") и члана 37. став 3. Статута Факултета техничких наука Нови Сад, Савет Факултета техничких наука на седници одржаној дана 24.12.2024. године доноси

ПРАВИЛНИК
о управљању ризицима
Факултета техничких наука у Новом Саду

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником се прописују критеријуми и стандарди за успостављање и функционисање процеса управљања ризицима Факултета техничких наука (у даљем тексту: Факултет).

Члан 2.

У оквиру процеса финансијског управљање и контрола, овим Правилником ближе се уређује процес управљања ризицима, који се спроводи и процедурама и активностима које успостављају декан, руководство и власници пословних процеса, са задатком да се обезбеди разумно уверавање да ће се циљеви постављени у Факултету, остварити.

Члан 3.

Термини који се користе у овом Правилнику имају следеће значење:

- 1) **Финансијско управљање и контрола** је разумна мера обезбеђења уверености да постоји ефективно управљање ризицима, те да ће се циљеви и задаци корисника јавних средстава остварити на ефективан, ефикасан и економичан начин, чиме се јавна средства троше и њима управља у складу са принципима економичности, ефективности и ефикасности;
- 2) **Ризик** представља вероватноћу да ће се десити одређени догађај који би могао имати негативан утицај на остваривање циљева Факултета и мери се кроз његове последице и вероватноћу дешавања;
- 3) **Догађај** је оно што настане као резултат интерног или екстерног извора који утиче на спровођење стратегије или достизање циљева;
- 4) **Разумна увереност** представља задовољавајући степен сигурности у погледу одређеног питања које се разматра у погледу трошкова, користи и ризика;
- 5) **Управљачка одговорност** је одговорност Декана и свих руководилаца за овлашћења и обавезе које су им додељене;

- 6) **Управљање ризиком** Факултета је процес идентификовања, процене и контроле ризика над потенцијалним догађајима или околностима у сврху разумног уверавања које се односи на постизање циљева Факултета;
- 7) **Мапа ризика** је преглед, или регистар, свих појединачно препознатих, описаних и извреднованих ризика;
- 8) **Мерење ризика** је оцењивање значаја (јачине, величине) ризика;
- 9) **Инхерентни ризик** је ризик који произилази из самог окружења, пре него што се примени било каква контрола ради његовог умањења;
- 10) **Преостали (резидуални ризик)** је ризик који преостаје након што руководство предузме радње за смањење утицаја и вероватноће штетног догађаја, укључујући и контролне активности као одговор на ризик;
- 11) **Склоност ка ризику** је степен ризика који је организација спремна да прихвати ради остварења својих вредности;
- 12) **Координатор ризика** је лице именовано од стране Декана које је одговорно у складу са чланом 6 став 2 овог Правилника.

2. УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Члан 4.

У циљу успостављања система финансијског управљања и контроле, овим Правилником се успоставља систем за управљање ризицима, који обухвата идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати негативне ефекте на остварење циљева Факултета из члана 2. овог Правилника, са задатком да пружи разумно уверење да ће циљеви бити остварени, путем успостављања Мапе ризика и на основу снимљених пословних процеса и дефинисаних успостављених и потребних система интерних контрола, као и плана осталих активности и мера ради умањења препознатих ризика.

Члан 5.

За успостављање система управљања, одржавања и унапређења управљања ризицима одговоран је Декан.

Члан 6.

Поједине одговорности из овог Правилника, Декан може пренети на менаџера Факултета, продекане, руководиоце основних организационих јединица и друге руководиоце, односно друга лица Факултета, ако законом, другим прописом или овим актом није другачије одређено.

Декан именује лице за координацију успостављања процеса управљања ризицима које је задужено за прикупљање података о утврђеним ризицима и њихово евидентирање у Мапу ризика (даље у тексту: координатор за ризике). Координатор ризика ће шестомесечно од свих руководилаца и власника процеса прикупљати настале промене везане за управљање пословним ризицима.

Члан 7.

Процес управљања ризицима је саставни део процеса планирања и управљања пословним процесима. Овај процес је потребно спроводити приликом израде годишњег

плана рада у сврху обезбеђења реализације постављених циљева, унапређења пословних процеса, односно приликом увођења нових пословних процеса.

Члан 8.

Мапа ризика чини збир свих појединачно идентификованих ризика, описаних и извреднованих у појединачним упитницима ризика.

На основу анализе ризика са аспекта екстерних и интерних фактора ризика Факултета се успоставља Мапа ризика. Мапа ризика се прегледа и допуњује квартално.

Члан 9.

Мапа ризика се обавезно ажурира једном годишње. У случају значајнијих промена у организацији пословања, као и у случају значајнијих промена у пословним процесима обавезно се ажурира Мапа ризика.

За допуну, израду и обавезно ажурирање Мапе ризика задужује се координатор за ризике. Координатор ризика дужан је да изврши ажурирање Мапе ризика до 15. октобра текуће године за наредну годину.

На основу дефинисане Мапе ризика врши се и процена функционисања система интерних контрола имплементираних у законским одредбама, актима Факултета, Система финансијског управљања и контроле и Система квалитета.

Члан 10.

Појединачни упитник за ризике садржи нарочито:

- Име ризика
- Опис ризика
- Узроке ризика
- Последице ризика
- Назив групе ризика
- Назив пословног процеса у коме је идентификован ризик
- Име лица, власника процеса, који је одговоран за предузимање мера ради умањења ризика,
- Вероватноћу настанка нежељеног догађаја
- Финансијски утицај нежељеног догађаја,
- Укупан утицај нежељеног догађаја,
- Опис постојећих контролних инструмената
- Извредновани ефекат предузетих контролних мера,
- Преостали (резидуални ризик)
- Предлог мера које је потребно додатно предузети ради свођења ризика на прихватљив ниво.

Члан 11.

Истовремено са идентификацијом ризика врши се његово утврђивање и процена, односно врши се његово вредновање. Претходно се утврђује инхерентни ризик и то као збир вероватноће настанка и финансијског утицаја.

Посебно се утврђује вероватноћа настанка штетног догађаја на скали од 1-5, као и финансијски утицај нежељеног догађаја на скали од 1-5. Укупан утицај нежељеног догађаја (ризик) представља збир наведена два фактора.

Након тога се приступа вредновању утицаја успостављених контролних инструмената на скали од 1 до 5, али само до висине вероватноће настанка штетног догађаја.

Умањењем инхерентног ризика за процењене ефекте утицаја контрола добијамо, преостали или резидуални ризик који се оцењује као низак, средњи, висок, веома висок и значајно висок.

Члан 12.

Вредновање ризика се исказује као збир појединачне вероватноће настанка и финансијског утицаја и укупно могућег збира оба ефекта 10 (десет). У наставку се приказује појединачно вредновање:

Вероватноћа настанка штетног догађаја се вреднује по скали од 1-5:

Опис	Оцена
Врло вероватно (дневно)	5 висока
Вероватно (месечно/квартално)	4 висока
Могуће (годишње)	3 средња
Мање могуће (једном у 5 година)	2 мала
Скоро немогуће (једном у 10 година)	1 мала
Није релевантно (једном у 15 година)	0 мала

Финансијски утицај нежељеног догађаја се исказује на скали од 1-5 у зависности од материјалности негативних ефеката, израчунатих у складу са израчунавањем материјалности и финансијских ефеката у односу на билансне позиције Факултета, израчунава се сваке године, односно приликом поновне израде Мапе ризика.

Опис	Оцена
Врло значајан	5 висок
Значајан	4 висок
Средњи	3 средњи
Мање значајан	2 мали
Занемарљив	1 мали
Није релевантно	0 мали

Укупан утицај инхерентног и резидуалног ризика, изражава се према ниже наведеној скали:

Легенда за фактор ризика		Значај
1	веома низак	веома мали
2	низак	мали
3	средњи	средњи
4-5	висок	значајан
6-7	веома висок	упозоравајући
8-10	значајно висок	веома значајан

3. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Члан 13.

Примењени модел спровођења процеса управљања ризицима Факултета након утврђене полазне основе - циљева, састоји се од четири корака:

- Идентификација догађаја.
- Утврђивање и процена ризика (инхерентна и резидуална).
- Поступање ради умањења ризика (сачињавање Плана активности на умањењу ризика за третирање и умањење резидуалне величине ризика).
- Праћење и извештавање.

Члан 14.

За идентификоване и извредноване ризике Факултета сви руководиоци и власници пословних процеса, свако из своје области, предлажу мере за њихово решавање до 31. октобра текуће године за наредну годину уз сарадњу са координатором за ризике, а на основу ажуриране Мапе ризика.

Члан 15.

Руководиоци анализирају идентификоване ризике и мере за њихово спречавање или умањење и у сарадњи са координатором за ризике, одређују приоритете у управљању ризицима и до 15. новембра текуће године подносе Декану План активности на умањењу ризика.

Члан 16.

План активности на умањењу ризика дефинише ризике, дефинише место ризика, начин контроле и/или друге мере којима би се ризици свели на прихватљив ниво.

Члан 17.

Декан, на основу плана активности на умањењу ризика, доноси Одлуку којом се дефинишу ризици које приоритетно треба решавати, начине и рокове за њихово решавање у наредној години, до 30. новембра текуће године.

4. НАДЗОР НАД ПРОЦЕСОМ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Члан 18.

Процена система финансијског управљања и контроле врши се редовно, а најмање једном годишње кроз:

- 1) Подношење годишњег финансијског извештаја;
- 2) Извештаје Комисије за ревизију;
- 3) Извештаје Државне ревизорске институције;
- 4) План активности на умањењу ризика;
- 5) Годишњи Извештај о систему финансијског управљања и контроле.

Члан 19.

На основу извештаја наведених у члану 18. овог Правилника, у случају потребе, Декан односно лица из члана 6. став 1. овог Правилника налажу корективне мере, корекције постојећих или израду нових правилника и процедура, а у складу са налазима, препорукама и роковима дефинисаним у овим извештајима.

5. ИНФОРМИСАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Члан 20.

Преко успостављеног система руковођења и одговарајућег информационог система потребно је омогућити да сви запослени имају јасне и прецизне налоге и инструкције о њиховој улози и одговорностима у вези са процесом управљања ризицима.

Члан 21.

Овај Правилник, ступа на снагу даном доношења.

Председник Савета

Проф. др Платон Совиљ